

Hebrew Writers Association in Israel

זוה קורה גם לדוקטורים]מה: בין דוקטור לרב, או: דוקטור לא מתחרז עם כלום]

Author(s): דן אלמגור

Source:

Moznaim /

מאזנים

Vol. No. 1 / 1992), pp. 25-28 נובמבר תשנ"ג

Published by: Hebrew Writers Association in Israel

Stable URL: <http://www.jstor.org/stable/23939893>

Accessed: 06-05-2018 08:37 UTC

Your use of the JSTOR archive indicates your acceptance of the Terms & Conditions of Use, available at <http://www.jstor.org/page/info/about/policies/terms.jsp>

JSTOR is a not-for-profit service that helps scholars, researchers, and students discover, use, and build upon a wide range of content in a trusted digital archive. We use information technology and tools to increase productivity and facilitate new forms of scholarship. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

Hebrew Writers Association in Israel is collaborating with JSTOR to digitize, preserve and extend access to *Moznaim* / מאזנים.

JSTOR

<http://www.jstor.org>

זה קורה גם לדוקטורים

[מה: בין דוקטור לרב, או: דוקטור לא מתחרז עם כלום]

דן אלמגור

האם קיימת גם קינאה הפוכה - קינאתם של היוצרים במבקריהם, בחוקריהם, במורים ובפרופסורים, המלמדים את יצירתם?

התארים שלנו. בעיקר הוא מתפעל מן הכרססת שלי, ומבקש ממני שוב ושוב להציץ בכרטיסים ולהראות לו כיצד אני ממפתח את הנושאים השונים. אין לי ספק, שבסתר ליבו היה רוצה גם הוא לאמץ לעצמו את שיטות המחקר שלנו. (מעניין מה היה עגנון - שנהג לכתוב את יצירותיו על מעטפות משומשות שנפרשו, בעט ובדיו ובעמידה לפני עמוד הכתיבה שלו - אומר, אילו זכה לראות את מעבדי התמלילים המשוכללים של ימינו!)

דבריו של שכנו של עגנון נכנסו ללבי, ובמשך שנים, בכל פעם שמצאתי את עצמי שוב בשעת לילה מאוחרת מול הכרססת התובענית שלי, לא יכולתי להשתחרר מן התחושה הנעימה והמנחמת, שהנה אני הקטן, ה"צ'ופצ'יק של הקומקום", מצליח לעשות דבר, שעגנון הגדול חלם לעשותו - ולא זכה.

עד שיצא לאור הכרך השלם של 'שירה', ובו קראתי מה שכתב בעל-הספר על "תיבת פתקאותיו" של הדוקטור הרבסט, איש האוניברסיטה. אותן "פתקאות" מעורבבות ומגובבות, שבסידורן ובהעתקתן מחדש השקיע הדוקטור ימים ולילות רבים. "ואף-על-פי שפנקסיו כתובים פנים ואחור ותיבתו מלאה פתקאות, לא גבה ליבו, כאותם שסבורים שאם פתקאותיהם מרובות ספרם עשוי" (עמ' 123).

אין צריך לומר שיש עליו בדיקת הפתקאות - שאם יבוא לסדר את ספרו טוב שיהו הפתקאות מונחות לפניו כשהן סדורות לפי העניינים. אף עכשיו שעדיין לא התחיל בסידור הספר כמה יגיעות של שוא הוא יגע, שפעמים הרבה מעתיק דברים שכבר העתיק, משום שהפתקאות מעורבבות וקשה לבדוק מה העתיק ומה לא העתיק, כיצא בזה פעמים שהוא מוצא דבר שראוי להעתיק ואינו מעתיקו שהוא סבור שכבר העתיקו וכשהוא בודק אחר-כך את הפתקאות רואה שלא העתיקו, ואם מבקש להעתיקו או שאינו מוצא את הספר או שאינו מוצא את הענין.

לפרקים היה חוזר לתיבת פתקאותיו, מוציא פתק ומכניס פתק, מעיין בספר ובודק אם העתיק כהלכה ומשווה טכסט לטכסט ומוסיף בשוליו ראה גם וכו'. בעצם תוספת שכזו אינה צריכה לענין אלא צריכה כנגד הדווקנים והקנטרנים, שאם הוא לא יזכיר יבואו הם

חזאים, במאים, שחקני-איטרון, ציירים ומלחינים ממורמרים אוהבים לומר על המבקרים שהם מחזאים, במאים, שחקני-איטרון, ציירים ומלחינים מתוסכלים, המקנאים בכשרונם כיוצרים וכאמנים. משוררים וסופרים ממורמרים מוצאים לא פעם את נחמתם בהאשמה דומה, המופנית כלפי מבקריהם שלהם, ובעיקר כלפי אנשי-אקדמיה, המתעלמים מיצירתם. הקלישאות מוכרות לכל, וחלקן קשורות בבדיחות העתיקות על סריסי-ההרמון, או על ה"קביצ'ערים" במשחקי השחמט: "מי שאינו יכול לעשות - מלמד/ מייעץ/מבקר" וכד'.

האם קיימת גם קינאה הפוכה - קינאתם של היוצרים במבקריהם, בחוקריהם, במורים ובפרופסורים, המלמדים את יצירתם? קנאה בהשכלתם האקדמית, במעמדם, בתאריהם?

אין הכוונה, כמובן, לאותם משוררים וסופרים, שנשאו או נושאים על ראשם את שני הכתרים, ועסקו - או עוסקים גם כיום - בהוראת-ספרות בבתי-הספר או באוניברסיטאות. לפני כשנות-דור זכיתי להכיר רבים מהם כמורים, או כחברים לספסל-הלימודים. כמה מאלה, האחרונים, שעמדו על סף סיום לימודיהם, התלבטו או בשאלה הנצחית: האם יפריעו ההוראה והעיסוק האקדמי ליצירתם? פרופ' הלקין אהב לדון עם תלמידיו בסוגייה זו, שהעסיקה אותו עצמו כל ימיו. עצתו - פרי נסיון-חיו - לא היתה ספרותית, אלא כלכלית גרידא, והיא נסתכמה במילה הפשוטה "פרינסה". בעיקר משום שידע, כמונו, שחלפו הימים שעליהם סיפר לא פעם בספריו קודמו לראשות-המחלקה, הפרופ' קלוזנר - אותם ימים, שבהם יכול היה אברך צעיר ומחונן "לשבת על שולחן חותנו".

באחת ההפסקות שבין הרצאה להרצאה שמעתי או מה שסיפר מרצה צעיר, שגר בתלפיות, סמוך מאוד לביתו של עגנון. "אין לך מושג עד כמה מתקנא עגנון הגדול בנו, אנשי האקדמיה," סיפר אותו שכן-שמעבר-לגדר. "מדי פעם הוא מפתיע אותי בביקור, ואז הוא מבקש לשמוע ממני פרטי-פרטים על האוניברסיטה ועל שיטות המחקר, הקידום וחלוקת-

אין צריך לומר שיש עליו בדיקת הפתקאות - שאם יבוא לסדר את ספרו טוב שיהו הפתקאות מונחות לפניו כשהן סדורות לפי העניינים

”רבים הבאים
לבית הרבסט
רובם ככולם
דוקטורים, כדרך
האשכנזים שרובם
דוקטורים”

ויאמרו, אילו ראה המחבר את שכתב פלוני בספר פלוני לא היה בא לידי מסקנה מוטעית שכזו. הוי הערות שוליים שכגון אלו, והוי אותם הספרים שאינם מוסיפים ולא כלום, אלא כדי לסתום פיהם של מבקרים אנו מזכירים אותם ומראים בקיאות יתירה שלא לצורך (עמ' 200).

בין אותם ימים נעדרי השראה ויצירה – “עתים וזמנים שהיו נמשכים כמדברות שוממים” – היו, אמנם, לדוקטור הרבסט גם כמה רגעייחסד בודדים, שבהם הצליח לכתוב בכרסתת שלו “חומר דוקומנטלי”, וימים אלה “נדמו כיום שכולו טוב”; אבל מרוב “משמוש בפתקאות”, היה “מצטער על העבודה שאינה נעשית ועל שירה שמתעלמת ממנו ועל עצמו, שצריך ליפטר משירה, כדי שיהא פנוי לעבודתו” (שם).

למקרא השורות האלה, ושורות רבות דומות ב’שירה’, המלגלגות באירוניה סרקסטית על אותם פרופסורים ודוקטורים ירושלמיים, שעגנון היה מיווד עם רבים מהם אישית, הוארו באור אחר אותם ביקורייפתע, שערך מדי פעם אצל שכנו הצעיר, שהיה בטוח, כי אורחו מתפעל מפלאי הכרסתת ומטכניקות המחקר שלו. “רבים הבאים לבית הרבסט רובם ככולם דוקטורים, כדרך האשכנזים שרובם דוקטורים”, כותב בעל ‘שירה’ (עמ' 368). וארסיותו של עורך האסופות ליימים נוראים, או ‘ספר סופר וסיפור’, אינה פוסחת גם על הפרופסורים, ואפילו על “פרופסורים גמורים”:

אל תביטו שיש בין הפרופסורים אנשים שחכמתם מועטת. אם אתם רוצים הרי הם כשברי חרסים, שנותנים בין פצים לחבירה, ואם אתם רוצים, למחר יבואו גדולים וטובים וכל הבית ימלא דעת. ושמה תאמרו מה חשיבות יש לאוניברסיטה בזמן הזה, שמספרים מצויים לכל אדם וכל הרוצה ללמוד פותח ספר ולומד ואינו זקוק דווקא לתורתם של פרופסורים, אלא כל זמן שכל הארצות מקיימות אוניברסיטאות נאה אף לנו לעשות לנו אוניברסיטה. (עמ' 107).

האם רק הקינאה במלומדים דיברה מתוך קולמוסו של עגנון, כשכתב את השורות הללו?

מכל מקום – דוקטור

כמה מהנאומים שנכללו באסופה ‘מעצמי אל עצמי’ מתייחסים גם הם לדוקטורים ולפרופסורים. כאותו ויכוח סביב עתידו של חמדת: “אלו אמרו ילך למדינת שוויץ וילמד באוניברסיטא וייעשה דוקטור, ואלו אמרו ילך לאמריקה ויעשה עושר. טוב לו לאדם להיות דוקטור או עשיר” (עמ' 12). או בדבריו על גיבור ‘סיפור פשוט’: “יכול היה הירשל לפי טיבו לאחוז בדרך הפיקחים, ליכנס לגמנסיון ולאוניברסיטה וליעשות דוקטור” (על כפות המנעול, תשכ”ג, עמ' 10). או

בהמשך דבריו
סיפר אז עגנון, כי
החל כבר
בילדותו לכתוב
שירים, ו”מטורח
השירים לא היתה
לי מנוחה לשקוד
על דלתי תורה”

בדברים על סופרים שהם גם בעלי תואר אקדמאי, שהשמיע בתש”ך בטקס לכבודו של ר’ בנימין:

הרגל הוא בסופרים שמתכבדים בכבוד תאריהם הגויים. כל פרופיסור מפרים פרופיסוריותו, ואם הוא דוקטור מדקטד את מאמריו. אבל סופר שקורא לעצמו בתואר שיהודי כשר נקרא בפי אחיו לא מצינו עד שבא ר’ בנימין וקרא לעצמו ר’ בנימין (עמ' 174).

בקהילות ישראל היה בדרות שחלפו גם תואר “רב דוקטור”, שהונצח אפילו בקבצי הבדיחה והחידוד של דרויאנוב, או בסיפורי ‘דור דור’ לליפסון. שני התארים האלה – האחד “יהודי כשר” והשני “גויי” – שימשו לעגנון גם כנושא לדרשה “בין דוקטור לרב”, אותה נשא בשנת תשי”ח, כשהאוניברסיטה העברית העניקה לו תואר דוקטור (כיום מכנים זאת “דוקטור לשם כבוד”). זכיתי אז להיות בין היושבים באולם, ששמעו בחיוך רחב את הדברים מפיו של בעל-הדבר עצמו, שפתח את דבריי-תודתו במשפטים הבאים:

אלופי ומיודעי, חכמי תורה וחכמי מדע, כשהייתי תינוק שאל אותי זקן אחד, מה אתה רוצה להיות? עניתי ואמרתי, רב. חזר ושאל, למה רב, שמא דוקטור? עניתי ואמרתי, מקרא מפורש הוא, זכר רב טובך. דוקטור לא בקשתי להיות, שכל הדוקטורים שהכרתי בעירי חשודים היו על חילול שבת, ודוקטור כהרמב”ם ואפילו כיש”ר מקנדיא מי מעז להעלות על דעתו שיכול להיות כמותם.

ימי נעורי יצאו, רב לא נעשיתי, שבינתיים נתגלה לי פירושו של אותו הפסוק, דוקטור לא נעשיתי, מפני שלא הייתי פנוי ללימודים מסודרים, מפני שנטרד לבי בעשיית שירים. פעמים הרבה הוכיחוני, שאילו לא קיפחתי את זמני בשירים הייתי מתקין עצמי ליכנס לאוניברסיטה כפלונני זה וכפלונני זה. – מתוך שטרוד הייתי בשירים לא עשיתי לא כפלונני זה ולא כפלונני זה ולא כלום. (‘מעצמי אל עצמי’, עמ' 45).

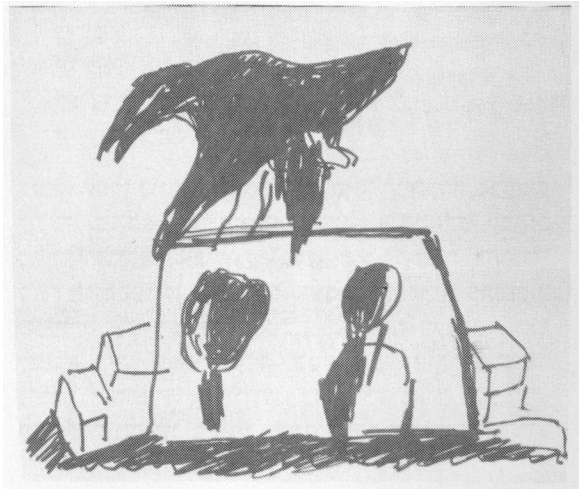
בהמשך דבריו סיפר אז עגנון, כי החל כבר בילדותו לכתוב שירים, ו”מטורח השירים לא היתה לי מנוחה לשקוד על דלתי תורה”. אביו, “אוהב שירה היה ושירים נאים כתב, אבל כל השירים לא היו כדאים לו כך גמרא”.

פעם אחת נודמן לעירנו רב דוקטור. הסיח אבא צערו לפניו. נתן לי הרב הדוקטור עצה לקבוע שעה אחת ביום לכתוב שירים ושאר כל היום לתורה וללימודים חיצוניים. עצתו טובה היתה, אבל יצרי לא היה טוב. כל שעה שישבתי ללמוד קפץ עלי יצרי ואמר לי כתוב, והואיל ויצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום לא היה יום שלא גברה עלי שירתה. כל פיסת נייר שנודמנה לידי לבשה שיר או סיפור או מחזה.

– אבל אין דבר יוצא לבטלה. בגללם הרי עשאוני דוקטור. לא דוקטור כאותם שבעירי, ולא דוקטור כאדוננו הרמב”ם זכרונו לברכה. מכל מקום דוקטור.

■ "פרופסור תם" ו"דוקטור שוטה"

מאיר דיזנגוף סיפר פעם, באחד מסיפוריו לילדים, כי בילדותו אמר עליו אביו: "יהא רב או יהא דוקטור. ובלבד שלא יהא טיפש" (לידידי מנוער', תרצ"ו, עמ' 29). דיפלומה ותואר אקדמאי לא שימשו תמיד כערובה להכמתו של אדם. הזו - ששם בפי אחד מגיבורי 'דורות ראשונים' את המשפט "אתם גבורים ובניכם בוכהאלטערים וחתניכם דאקטורים ונשותיכם נידות" - נהנה לעקוץ במקום אחר "שוטה עם דיפלום". טשרניחובסקי - דוקטור ברפואה - הצמיד באחד הפלייטונים שלו "פרופסור" ל"שוטה", כשלגלג על "פרופ' יעקב תם" (שם העט שלו עצמו) ו"זינבלה שוטה-דוקטור (ד"ר זינבלה שוטה)", בהזכירו שם גם את אלה "שהתפרופסרו והתדקטרו מעבר לגבול רוסיה" ('העולם', 1925, עמ' 434). רבים מבני-דורו, שכעסו על העורך והמבקר - ולימים הפרופסור - דוקטור קלזנר, נהגו להצמיד לתארו האקדמאי גם כינוי בלתי-מחמיא דומה לזה שהעניק המשורר-הרופא ל"זינבלה" שלו, ועשו זאת לא רק בשיחות ובמכתבים אישיים, אלא גם בפלייטונים שראו אור. ברדיצ'בסקי - גם הוא דוקטור מדופלם - השתמש בצמד המלים "דוקטור קלזנר" בעוקצנות מיוחדת (וראה רשימתו "הדוקטור רוקד"). למרבה האירוניה, היו כאלה שהתייחסו בדרך דומה גם ל"יעקב תם" עצמו. אגב, בשנות החמישים והששים הכעיס לא פעם דוקטור אחר - מבקר התיאטרון והאמנות ד"ר גמזו - את המחזאים, השחקנים והציירים שעליהם כתב. איש מהם לא האשים אותו או בטפשות; אבל זכורה נקמתו של אחד המחזאים הללו - אפרים קישון - שהכניס ללשון שימוש מחודש בפועל העברי "לגמזו"; אולי מפני שבתארו האקדמאי של ד"ר גמזו השתמש כבר קודם לכן, כססיפר בהומורסקות שלו כיצד הוא "מדקטר"

הציפור, 1992

על אופנועו, אותו כינה - גם זו מעין נקמה פורתא - על שמו של דוקטור אחר, הנאצי "דוקטור קאלטרברונר".

■ "דוקטור לא מתחרז עם כלום"

אחד משיריו האחרונים של המשורר המנוח דן פגיס - שהיה לא רק דוקטור, אלא גם "פרופסור גמור" באוניברסיטה - נכתב, קרוב לוודאי, בימי מחלתו, שממנה לא קם עוד. וכך פותח השיר האירוני המצמרר הזה, שהוכתר על-ידי עורכי כרך 'כל השירים' של דן בכותרת "דוקטור" (עמ' 331):

אָתָּה אוֹמֵר לִי בְּחִיּוֹף אִירוֹנִי, דוֹקְטוֹר,
אָנִי נָבוֹן מְאֹד וּבְעֵצָם אֵין קְמוֹנִי.
זֶה גַם נָכוֹן, בְּנֶרְאָה, וְגַם מִתְחַרְז -
אָבֵל דוֹקְטוֹר לֹא מִתְחַרְז עִם פְּלוֹם
אֵין לוֹ שׁוֹם עֲזָרָה, שׁוֹם חֶבֶר, רַק דוֹקְטוֹר

עם דוקטור -

"דוקטור לא מתחרז עם כלום", כתב דן. וצדק. כשמדובר בלשון יחיד, בהברה ספרדית ובלשון תקנית. הסלנג עשוי להקל מעט: "דוקטור, / תבדוק 'תו'. גם כמה שמות-משפחה לועזיים יכולים לעזור (בתיאטרון באר-שבע, למשל, מוצג כרגע שוב מחזהו של ארתור מילר, 'ציד המכשפות', שגיבורו - ג'והן פרוקטור). אך מסתבר, שעוד בשנת תרס"ח כתב ביאליק, בהברה אשכנזית, בהקדשה על ספר שנתן לא"מ ברוכוב, ש"בעינו הבהירה

תוֹפֵשׁ בָּל נֶקֶב וְכָל סֶדֶק תָּר
וּכְפִשֵׁעַ בֵּינֵנוּ וּבֵין הַדְּקוֹטָר -
לֹא סִפְרִי זֶה מְגִשׁ וּמְקַטָּר"

('כל כתביו', תשט"ו, עמ' שפד).

הקדשה זו ראתה אור דפוס לראשונה ב'גליון ביאליק' של 'על-המשמר' הירושלמי בשנת תרפ"ג, וארבע שנים אחר-כך מופיעה החריזה "דקטר" - "תקטר" בשיר פארודיסטי על ד"ר קלזנר, שהופיע (בעילום-שם, כמובן) בעיתון ירושלמי אחר, 'אספקלריה' (כרך א', גל' ו'). שנה אחר-כך, כשהוכתר ביאליק בשנייה בתואר "דוקטור לשם כבוד", עשה המשורר שימוש הומוריסטי בשני פסוקים מספר בראשית - "גנב גונבתי" ו"יעבני זה פעמיים" - באמרו: "דוקטור דוקטרתני זה פעמיים" ('הארץ' 20.1.28). חרוזים "מדוקטרנים" מופיעים גם בתרגומו הווירטואוזי של אלתרמן לחולה המדומה, בנאום ה"לטיני-עברי", הפותח ב"גְרַנְדָס דוֹקְטוֹרָס דְּדוֹקְטְרִינָה", וממשיך: "פֶטֶר אֶת נְטוֹרָה / לְעוֹלָם בְּבִאוֹנִי, / וְאַנְתוֹן, דֶּה יוֹרָה, / לְרֹפֵא דְקֶטְרִתוֹנִי".

"אתם גבורים
ובניכם
בוכהאלטערים
וחתניכם
דאקטורים
ונשותיכם נידות"

כשהוכתר ביאליק
בשנייה בתואר
"דוקטור לשם
כבוד", עשה
המשורר שימוש
הומוריסטי בשני
פסוקים מספר
בראשית

אם קשה למצוא
בעברית חרוז
ל"דוקטור" אחד,
הצליח אלתרמן
למצוא חרוז קולע
ל"דוקטורים"
רבים, ואף להביע
את דעתו עליהם

הבשורה הגדולה

"עורו, עורו, קרא הקרוז בהתקדמו על גבי פרדה, בחוצות העיר."

"סוף-סוף, אחר חדשים רבים, השחר עולה:

מארעות נאים מתרגשים לבוא."

בשלוף קרו הפיק צלילים קמים "או... אואו,"

ובהגביהה ראשה צנפה הפרדה בגיל "או... אואו."

מן הצפון בא אותו קרוז, ככוב על פרדתו;

מן הדרום בא; מקל הכוונים, בבת אחת, בא;

שמן מאין כמוהו היה; בחוש להפליא היה;

אכו, גם שמן וגם בחוש היה באותה מדה.

ספק נעל מגפים גבוהים חדשים,

ספק נעל סנדלים.

נהנה החיש הלור פרדתו וקרא בותר שאת

"עורו, עורו! הדמע נמחה, והפצע נגלד.

אשרינו שנים זמנים בסופים באים,"

ובתנועה להטוטנית הטיל כובעו באויר ותפסו שוב.

אך מן הבתים לא הגיבו על הבשורה

לא קול אדם ולא קול תיה, -

בבר גטשה העירכה!

את חשבונותיו עם ה"דוקטורים" האחרים - אלה, שאינם מנתחים גוויות, אלא שירים, הן מעל הקתדרה האוניברסיטאית והן בטורים השבועיים של עמודי העיתונות - עשה אלתרמן בעוקצנות וירטואוזית לא פחות בכמה מחיבוריו המאוחרים. כזוהי, למשל, הפארודיה על ה"מומחים", המנתחים את "צמד השורות, בהן/ נשבר פתאום הפסבדו-ימב במקצב דמוי-אנפסט" ו"מביאות בכוונה תחלה חורבן הבית - הבית השני", המופיעה בפתחת התמונה השלישית של מחזהו 'פונדק הרוחות' (עמ' 163-62 בכרך המחזות; אגב, פארודיה סאטירית דומה מאוד כלפי מבקרי-האמנות מופיעה גם במחזמר של זונדהיים האמריקאי, "יום א' בפארק עם ג'ורג'"). ואל נשכח את משחק-המסיכות העוקצני ב"שיר הערת שוליים" שב'חגיגת קיץ', הפותח בפנייה אל הקורא, המחפש בכל שיר "מדה מוגזמת/ של משמעות וכוונות-יכביכול", בשעה ש"לא כל שורה רומזת רמז/ העיר היא עיר. הרחוב רחוב./ האור הוא אור. החשיכה ברורה כשמש". (עמ' 145).

עגנון לגלג ב'שירה' על "הערות השוליים" הרבות של המלומדים "הדווקנים והקנטרנים". ולא במקרה מכנה אלתרמן את שירו זה דווקא בשם "שיר הערת שוליים" (אגב, שמעתי פעם בירושלים, מפי דוקטורית מכובדת אחת, הצעה משעשעת למונה עברי ל- FOOTNOTE, היא הערת-השוליים שבתחתית העמוד: "קריאת תחת").

■ "זה קורה גם לדוקטורים"

אם קשה למצוא בעברית חרוז ל"דוקטור" אחד, הצליח אלתרמן למצוא חרוז קולע ל"דוקטורים" רבים, ואף להביע את דעתו עליהם. וזאת כבר בשנה הראשונה להופעתו כפזמונאי, תרצ"ג, בפזמון הפורימי "משחק בובות" ('פזמונים ושירי-זמר', כרך ב' עמ' 225):

לְנוֹתָא מַחַיִּישׁ,
אֵךְ בְּמַחַ אֵינן מוֹטוֹרִים.
לֹא צְרִיךְ לְהַתְּבַיֵּשׁ.
זֶה קוֹרֵה גַם לְדוֹקְטוֹרִים.

דומה, שאין סיום קולע מזה לרשימה, המוכיחה שבעזרת "תיבת פתקאות" מתאימה יכולים דוקטורים לכתוב מעין-דוקטוראט אפילו על נושא כמו "התואר 'דוקטור' בשירה ובספרות העברית". ואם סבור איזה פרופסור שממדיה של רשימה זו אינם מצדיקים הענקת תואר מכובד כזה, תבוא, אי"ה, בקרוב בעקבותיה רשימה נוספת, שתהיה מצויידת בכל "קריאות התחת", הנדרשות מחיבור המוגש "לשם קבלת התואר דוקטור".

(פרק ראשון בסדרה)